

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 28 Ocak 2015
Sayı: 1750

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nda değişiklik yapılmasına ilişkin Kanun Teklifi ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

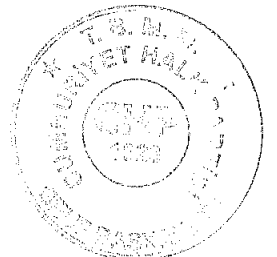
Gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

Av. Ayşe Nedret AKOVA

Balıkesir Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	- İnsan Haklarını İnceleme - Milli Eğitim, Kültür Gençlik ve Spor			
Esas Komisyon	İçişleri			
Tarih:	09 Şubat 2015		E. No: 22648	
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gn.Sek.
TBMM BAŞKANI				

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BÖK LİĞİ
28 Ocak 2015
Numara:

T B M M KÜTÜPHANE VE ARŞİV HİZM. BAŞKANLIĞI
28 Ocak 2015
No : 371285

GENEL GEREKÇE

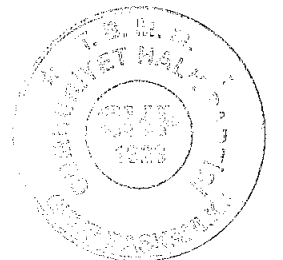
Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS)'ni Türkiye 18 Mayıs 1954 de 9. Devlet olarak kabul etmiştir. AİHS çerçevesinde gelişen hukukun en önemli özelliklerinden biri baskın çoğunluk egemenliğinden uzaklaşarak dengeye yönelik bir sistem kurmaktır. İnsan haklarının evrenselliği doğrultusunda bu denge sağlanırsa hukukun temeli olan adalet sağlanabilecektir. AİHS'nin 9 uncu maddesi "Herkes düşünce, vicdan ve din özgürlüğüne sahiptir. Bu hak, din veya inanç değiştirme özgürlüğü ile tek başına veya topluca, açıkça veya özel tarzda ibadet, öğretim, uygulama ve ayin yapmak suretiyle dinini veya inancını açıklama özgürlüğünü de içerir." hükmüne yer verir.

Anayasamız, "lâiklik ilkesinin gereği olarak kutsal din duygularının, Devlet işlerine ve politikaya kesinlikle karıştırılamayacağı; Her Türk vatandaşının bu Anayasadaki temel hak ve hürriyetlerden eşitlik ve sosyal adalet gereklerince yararlanarak millî kültür, medeniyet ve hukuk düzeni içinde onurlu bir hayat sürdürme ve maddî ve manevî varlığını bu yönde geliştirme hak ve yetkisine doğuştan sahip olduğunu" güvence altına almıştır.

Anayasamızın 10 uncu maddesi "Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir... Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar." hükmü ile her Türk vatandaşının kanun önünde eşitliğini; Anayasamızın 24 üncü maddesi "Herkes, vicdan, dinî inanç ve kanaat hürriyetine sahiptir... ibadet, dinî âyin ve törenler serbesttir" hükmü ile din ve vicdan hürriyetini güvence altına almıştır.

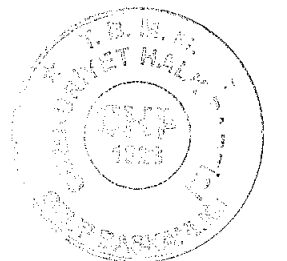
Türkiye'nin de taraf olduğu İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 18 inci maddesi "Herkesin düşünce, vicdan ve din özgürlüğüne hakkı vardır; bu hak, din veya inancını değiştirme özgürlüğünü ve din veya inancını, tek başına veya topluca ve kamuya açık veya özel olarak öğretme, uygulama, ibadet ve uyma yoluyla açıklama serbestliğini de kapsar." hükmünü içermektedir. Bu madde bireye dini inancı gereği ibadetini istediği şekilde yapma hakkını vermektedir.

Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelere ve Anayasamıza göre bireyin dini inancı gereği ibadetini istediği şekilde yapma özgürlüğü var olduğuna göre, nerenin ibadethane olduğuna devletin karar verme hakkı yoktur. Devletin ibadethanelerinin neresi olacağına karar vermesi kişi hak ve özgürlükleri ile bağdaşmaz. Her bir inanç topluluğu, kendisine ait ibadethanenin neresi olduğunu belirleme hak ve özgürlüğüne üst norm hükümlerince sahiptir. Kamu idaresinin kimin nerede ibadet edeceğine ya da ibadethanenin ne olacağını belirlemeye karışma hakkı yoktur.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Türkiye'de cemevlerine ayrımcılık yapıldığını ve cemevlerinin de diğer ibadethaneler gibi hukuki olarak tanınması gerektiğini oybirliğiyle karara bağlamıştır. Türk hükümeti AİHS'nin 9 uncu maddesiyle bağlantılı olarak din özgürlüğünü garanti altına alan 14 üncü maddesini ihlal etmektedir. Cemevlerinin de diğer ibadethaneler gibi hukuki olarak da tanınması gerekmektedir.

Alevi inancına sahip vatandaşlar özgürce ibadetlerini yerine getirdikleri yeri "Cemevi" olarak tanımlıyorlarsa, bu konuda devletin temel sorumluluğu diğer ibadethanelere tanınan hakların cemevlerine de tanınması gerektiğidir. Büyükşehir belediyeleri, ibadethane sayılan yerler için sağlık, eğitim ve kültür hizmetleri için bina ve tesisler yapmak, kamu kurum ve kuruluşlarına ait bu hizmetlerle ilgili bina ve tesislerin her türlü bakımını, onarımını yapmak ve gerekli malzeme desteğini sağlamak görevlerini üstleniyorsa, ibadethanelere tanınan bu ayrıcalıkların bir ibadethane olan cemevlerine de tanınması gerekmektedir. Devletin ibadethane olarak saymadığı cemevlerine uygulanan bu negatif ayrımcılığa son vermesi, diğer ibadethanelere tanınan bütün hakların cemevlerine de verilmesi gerekmektedir.

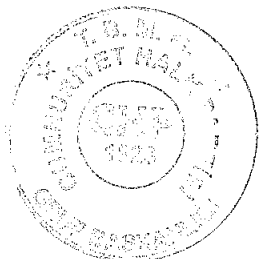

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile büyükşehir belediyeleri, ibadethane sayılan yerler için sağlık, eğitim ve kültür hizmetleri için bina ve tesisler yapmak, kamu kurum ve kuruluşlarına ait bu hizmetlerle ilgili bina ve tesislerin her türlü bakımını, onarımını yapmak ve gerekli malzeme desteğini sağlamak görevlerini üstleniyorsa, ibadethanelere tanınan bu ayrıcalıkların bir ibadethane olan cemevlerine de tanınması amaçlanmıştır.

MADDE 2- Kanunun yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulunun yürüteceği belirtilmiştir.

BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KANUNU'NDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7 nci maddesinin n) bendinde yer alan "mabetler" ibaresi "cami, cemevi, kilise, sinagog ve havralar" olarak değiştirilmiştir.

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

